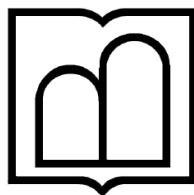

الشاعر

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای جراحی دندانپزشکی

عنوان:

اثربخشی روش های رایج تهاجمی و غیر تهاجمی در پیشگیری از پوسیدگی دندان: مطالعه‌ی
مروری

استاد راهنما:

دکتر مهدی رهبر

استاد مشاور:

دکتر عزیز کامران

نگارش:

رضا جعفری

دی ماه ۱۴۰۱

کد پایان نامه: د/پ/۲۴۷

تقدیم

این پیان نامه را به مادر عزیزم تقدیم می کنم

تقدیر و سپاسگزاری

با تقدیر و شکر شایسته از استاد فریخته و فرزانه کتر مددی رئیس کمیته علمی دلاویز و کنستاتی بلند صحنه های سخن را علم پرور نموده بهواره راهنمای خارنده دامام و اکمال پیان نامه بوده است. بین و مید از بزرگواری، حسن سلوك و حیات بی دین ایشان شکر کرده و برای ایشان طول عرصه ای با سرمهدی را آرزو مندم.

از استاد فاضل و اندیشند کتر عزیز کامران بهواره خارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داده اند کمال شکر را در ارم.

بچین این جانب بر خود وطنی میدانم که ساختگردی از زحمات و خصوصیات از شند استاید که اتصدرا و اشکدهی ذم از پر شکنی ار دیل تقدیر و شکر نمایم.

چکیده

اثربخشی روش‌های رایج تهاجمی و غیرتهاجمی در پیشگیری از پوسیدگی دندان: مطالعه‌ی مروری

مقدمه: پوسیدگی دندان شایع‌ترین عفونت انسان و از بیماری‌های مهم چند عاملی است که سالانه میلیون‌ها دلار صرف کنترل و درمان آن می‌شود. تاکنون روش‌های مختلفی برای کنترل آن ارایه شده است، مطالعه‌ی حاضر با هدف اثربخشی روش‌های رایج تهاجمی و غیرتهاجمی در پیشگیری از پوسیدگی دندان به صورت مطالعه‌ی مروری انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه‌ی مرور سیستماتیک در سال ۱۴۰۱ با جستجو کلید واژه‌های Caries, Decay, Non-Invasive Care Intervention, Prevention, Effectiveness, Invasive Care, Mesh (بر اساس PubMed) در پایگاه داده PubMed در بین سال ۲۰۰۰ الی ۲۰۲۲ در بین مطالعات چاپ شده به زبان انگلیسی انجام شد و اطلاعات آن در چکلیست طراحی شده برای این تحقیق ثبت شد.

نتایج: از مجموع ۹۰۴ مقاله یافت شده، ۳۳ مقاله کارآزمایی بالینی تصادفی شده، ۱۵ مقاله مروری سیستماتیک و ۴ مقاله مروری سیستماتیک و متأنالیز برای بررسی مناسب تشخیص داده شدند. از ۵۲ مقاله‌ی مورد بررسی ۲ مقاله مربوط به روش‌های تهاجمی و ۶ مقاله مربوط به روش‌های غیرتهاجمی به صورت توأم و ۴۴ مقاله مربوط به روش‌های غیرتهاجمی بود که اکثر روش‌های تهاجمی و غیرتهاجمی اثر مشبّتی بر کاهش پوسیدگی دندان داشتند.

نتیجه‌گیری: استفاده از یک روش کاهش پوسیدگی نمی‌تواند کمک کننده باشد باید پوسیدگی را یک عامل چندوجهی در نظر گرفت و با توجه به شرایط بیمار و نوع پوسیدگی از روش‌های مختلف درمانی همراه با آموزش در زمینه‌ی پوسیدگی به والدین بیمار استفاده کرد.

کلمات کلیدی: پوسیدگی دندان، پیشگیری، اثربخشی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	فصل اول: معرفی پژوهش
۱	۱. مقدمه، بیان مساله و ضرورت اجرای پژوهش
۳	۲-۱. اهداف پژوهش
۳	۳-۱. هدف کلی
۳	۴-۱. اهداف اختصاصی
۴	۵-۱. اهداف کاربردی
۴	۶-۱. سوالات پژوهش
۴	۷-۱. تعریف واژه‌ها
۵	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۵	۱-۲. مقدمه
۵	۲-۲. مبانی نظری پژوهش
۵	۲-۲-۱. پوسیدگی دندان
۵	۲-۲-۲. علت شناسی پوسیدگی دندان
۸	۳-۲-۲. روش‌های پیشگیری از پوسیدگی دندان
۸	۱-۳-۲-۲. کنترل پلاک
۸	۲-۳-۲-۲. فلورایدترایپی
۸	۳-۳-۲-۲. استفاده از لیزر
۹	۴-۳-۲-۲. مهر و مو مدندهای دارای سطوح شیاردار (فیشور سیلانت)
۹	۵-۳-۲-۲. استفاده از شیرین‌کننده‌های غیر پوسیدگیزا
۱۰	۴-۲-۲. درمان پوسیدگی دندان
۱۰	۱-۴-۲-۲. ترمیم
۱۰	۲-۴-۲-۲. ازن تراپی
۱۰	۳-۴-۲-۲. لیزر
۱۱	۵-۲-۲. کنترل پوسیدگی در روش‌های نوین در دست مطالعه
۱۱	۱-۵-۲-۲. پروبیوتیک‌ها
۱۱	۲-۵-۲-۲. پپتیدهای ضد میکروبی
۱۲	۳-۵-۲-۲. فن آوری نانو
۱۲	۴-۵-۲-۲. باکتریوفاژ

۱۳	۵-۵-۲-۲. ایمن‌سازی فعال.....
۱۳	۶-۵-۲-۲. واکسن ضد پوسیدگی.....
۱۳	۷-۵-۲-۲. واکسن DNA.....
۱۴	۸-۵-۲-۲. واکسن نوترکیب.....
۱۴	۹-۵-۲-۲. ایمن‌سازی غیر فعال.....
۱۵	۳-۲. مروری بر پیشینه‌ی تحقیق.....
۱۵	۱-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در ایران .....
۱۶	۲-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در خارج.....
۱۸	۳-۳-۲. جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش .....

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۱۸	۱-۳. نوع مطالعه و روش پژوهش.....
۱۸	۲-۳. جامعه‌ی آماری پژوهش .....
۱۸	۳-۳. معیارهای ورود و خروج به مطالعه.....
۱۸	۴-۳. حجم نمونه و روش نمونه‌گیری.....
۱۹	۵-۳. ابزار و روش گردآوری داده‌ها.....
۲۰	۶-۳. زمان و مکان انجام پژوهش .....
۲۱	۷-۳. متغیرهای پژوهش .....
۲۱	۸-۳. روش‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۲۱	۹-۳. ملاحظات اخلاقی.....

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۲۲	۱-۴. آمار توصیفی.....
۲۲	۴-۱-۴. نوع مطالعه در مطالعات مورد بررسی .....
۲۲	۴-۲-۴. سال چاپ مطالعه در مطالعات مورد بررسی .....
۲۳	۴-۳-۴. کشور انجام مطالعه در مطالعات مورد بررسی .....
۲۴	۴-۱-۴. نوع مداخله در مطالعات انجام پذیرفته .....
۲۵	۴-۲-۴. آمار تحلیلی.....
۲۵	۴-۲-۴. توصیف مطالعات انجام پذیرفته به روش‌های تهاجمی و غیر‌تهاجمی / غیر‌تهاجمی پیشگیری از پوسیدگی دندان.....
۲۷	۴-۲-۴. توصیف مطالعات انجام پذیرفته به روش‌های غیر‌تهاجمی پیشگیری از پوسیدگی دندان.....
۳۲	۴-۲-۴. جمع‌بندی مطالعات.....

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

۳۳	۱-۵. بحث .....
۳۸	۲-۵. نتیجه‌گیری.....

۳۸.....	۳-۵
۳۸.....	۱-۳-۵
۳۹.....	۲-۳-۵
۴۰	منابع
Error! Bookmark not defined.	پیوست‌ها

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳: متغیرهای مورد بررسی.....	۲۱
جدول ۴-۱: درصد فراوانی نوع مطالعه در مطالعات مورد بررسی.....	۲۲
جدول ۴-۲: درصد فراوانی سال چاپ مطالعه در مطالعات مورد بررسی.....	۲۲
جدول ۴-۳: درصد فراوانی کشور انجام مطالعه در مطالعات مورد بررسی.....	۲۳
جدول ۴-۴: درصد فراوانی نوع مداخله در مطالعات انجام پذیرفته.....	۲۴
جدول ۴-۵: توصیف مطالعات انجام پذیرفته با روش‌های تهاجمی و غیرتهاجمی / غیرتهاجمی پیشگیری از پوسیدگی دندان...	۲۵
جدول ۴-۶: توصیف مطالعات انجام پذیرفته با روش‌های غیرتهاجمی پیشگیری از پوسیدگی دندان.....	۲۷